

SPIS TREŚCI

	Str.
OD AUTORÓW	5
WSTĘP. KRÓTKI ZBIÓR WIADOMOŚCI O KRAJU	
Etiopia—Abisynia	7
Nazwy etniczne i miejscowe	9
Rzeźba terenu	9
Klimat	10
Języki, pismo, piśmiennictwo	12
Stosunki ludnościowe	13
Stosunki wyznaniowe	13
Kalendarz i czas lokalny	13
Imiona i nazwiska	15
Współczesna struktura polityczna, administracyjna i gospodarcza	15
I. POTĘGA I UPADEK AKSUM	
Osadnicy z Arabii Południowej	17
Początki państwa aksumskiego	19
Przyjęcie chrześcijaństwa	22
Próby podboju Arabii Południowej	25
Upadek Aksum	27
II. DYNASTIA ZAGUE (X—XIII W'EK)	
Schylek Aksum w świetle etiopskich legend	29
Mozaika ludnościowa. Walki o władzę	31
Zague — dynastia „uzurpatorów”. Kościoły Lalibeli — zapomniany cud świata	32
Potomek ostatniego władcy Aksum	35
III. CZASY WIELKICH PRZEMIAN	
Rok Świętego Przymierza :	39
Restauracja dynastii „salomońskiej”	41
Legenda o królowej Sabie, królu Salomonie i ich synu Meneliku I	43
Układ między dynastią „salomońską” i dynastią Zague	47
Sułtanaty muzułmańskie — nowa siła na pograniczu cesarstwa	47
IV. KOŚCIÓŁ ETIOPSKI. CESARZ AMDE TSYJON I	
Wzrost znaczenia Kościoła Etiopskiego	51

Mnisi z jeziora Haik. Klasztor Debre Asbo i Debre Libanos	52
Zatarł między cesarzem Amde Tsyjonem I a duchowieństwem	54
Znaczenie duchowieństwa z Debre Bizen. Konflikty wewnętrzne w Kościele Etiopskim	54
Stabilizacja gospodarcza i rozkwit kulturalny państwa	58

V. CHRZEŚCIJAŃSKA ETIOPIA W WALCE Z SUŁTANAMI UELASMA

Stosunki Etiopii ze światem islamu	63
Początki wielkich wojen etiopsko-muzułmańskich	64
Cesarz Sejfe Aryd oraz Dawid I. Dalsze walki	70
Bitwa pod Ygubba. Klęska sułtanatu Ifat	71

VI. CESARZ ZERA JAYKOB. PRÓBA WPROWADZENIA RZĄDÓW ABSOLUTNYCH

Amba Gyszien	73
Polityczne koncepcje Zera Jaykoba	74
Próby wykorzystania Kościoła Etiopskiego w polityce unifikacyjnej	75
Każń książąt	79
Reformy administracji państwowej	81
Oddziały czeua	82
Bahyr negasz. Polityka północna	82
Rezydencja cesarska w Debre Byrhan	83

VII. OSŁABIEŃIE WŁADZY CESARSKIEJ

Cesarz Beyde Marjam	87
Rządy regentów	93
Wzrost zagrożenia muzulmańskiego	95
Cesarzowa Helena. Kontakty z Europą	97
Misja portugalska	99
Kultura Etiopii przed najazdem muzulmańskim	103

VIII. WOJNA TRZYDZIESTOLETŃ (1529–1559). CESARSTWO W OBLICZU ZAGŁADY

Narastanie konfliktu	105
Ahmed Ibn Ibrahim zwany Graniem i jego plany podboju Etiopii	106
Najazd na Etiopię. Bitwa pod Szynbura Kurie	110
Bitwa w Antiochii i pod Ajfer	112
Uesen Seged	114
Wyparcie sił cesarskich w góry północy	117
Straty etiopskiej kultury	119
Dalsze klęski wojsk etiopskich	122
Początek zwycięstw etiopskich	124
Przybycie oddziału portugalskiego	125
Bitwa pod Zentera	127

IX. ODBUDOWA PAŃSTWA

Sytuacja wewnętrzna po wielkiej wojnie	130
Przybycie jezuitów	132
Literatura	133
Cesarz Minas. Bunt bahyr negasza Izaaka. Wojny z Felaszami	134
Zdobycie władzy przez Sertse Dyngyla	135
Podboje Sertse Dyngyla. Wojny z Oromo	137
Zniesienie stanowiska bahyr negasza	138

X. RUCHY LUDOWE I WOJNY RELIGIJNE W XVII WIEKU

Sytuacja gospodarcza na początku XVII w.	142
Bunty chłopskie i walki w łonie Kościoła Etiopskiego	144
Zedyngyl – Jakub – Susnyjos	145
Reformy cesarza Zedyngyla	146
Cesarz Susnyjos. Próba uniezależnienia władzy cesarskiej od Kościoła Etiopskiego. Sojusz z Oromo i jezuitami	148
Wojny religijne	149
Wygnanie jezuitów	151
Wielki konflikt w Kościele Etiopskim	152

XI. ROZKWIAT GOSPODARCZY I KULTURALNY CESARSTWA

Cesarze gonderscy	158
Bunt dzielnicy Lasta. Rola ludów Oromo	161
Cesarz Ijasu I Wielki. Reformy administracyjne i gospodarcze	163
Piśmiennictwo	167
Zamieszki wewnętrzne po śmierci Ijasu I Wielkiego	168
Cesarz Bekaffa	170
Cesarzowa Myntyuab i Ijasu II	171
Rozkwit życia umysłowego	173
Otrucie Ijasu II	177

XII. ZMIERZCH CESARSTWA

Polityczna rola ludów Kuara i Oromo w XVIII w.	179
Wzrost tendencji odśrodkowych	181
Ras Mikael Syul	182
Tekle Gijorgis – „ostatni z cesarzy”	189

XIII. „OKRES KSIĄŻĄT”

Początki rozbicia dzielnicowego	190
Świątność rodu Sjeru Guangul. Namiestnicy gonderscy	191
Najważniejsze dzielnice – Gonder, Tigraj i Szeua	195
Wzrost znaczenia Szeua	198

XIV. ZJEDNOCZENIE ETIOPII. REFORMY TEODORA II

Próby zjednoczenia państwa	206
Dedżazmacz Kassa. Walki z namiestnikiem gonderskim. Pokonanie Tigraj	206
Koronacja Teodora II. Zwycięstwo nad Szeua	212
Polityka wewnętrzna Teodora II	214

XV. PRÓBY ODZYSKANIA DOSTĘPU DO MORZA. ŚMIERĆ TEODORA II

Polityka zagraniczna Teodora II	217
Konflikt z Anglią	218
Bunty przeciwko władzy cesarskiej	220
Rewolta dedżazmacza Nygusje	222
Zatarg cesarza z duchowieństwem. Akcje represyjne Teodora II	223
Ekspedycja lorda Napiera. Klęska i śmierć cesarza	226

XVI. LASTA, TIGRAJ I SZEUA W WALCE O HEGEMONIĘ W PAŃSTWIE

Rywalizacja o koronę cesarską	230
---	-----

Tekle Gijorgis II	232
Hegemonia prowincji Tigraj	235
XVII. ETIOPIA W OKRESIE PANOWANIA JANA IV	
Unifikacyjna polityka Jana IV	237
Wojna egipsko-etiopska	240
Układ między cesarzem Janem IV i Menelikiem nygusem Szeua	243
Początki walk z mahdystami. Zajęcie Massauy przez Włochów	245
Bitwa pod Metemną. Śmierć Jana IV	249
XVIII. EKSPANSJA WŁOSKA. MENELIK II	
Penetracja włoska w Etiopii północnej	253
Objęcie władzy cesarskiej przez Menelika II	259
Traktat w Ucciali	262
XIX. WOJNA WŁOSKO-ETIOPSKA (1894—1896)	
Umacnianie pozycji włoskich w Erytrei i Somali	264
Początek wojny	268
Etiopia w obliczu najazdu	270
XX. BITWA POD ADUA	
Zwycięstwo pod Amba Alagie	274
Zdobycie Mekelie	275
Bitwa pod Aduą	278
Polityka Menelika II po zwycięstwie pod Aduą	282
XXI. ETIOPIA W POLITYCE MOCARSTW EUROPEJSKICH	
Rywalizacja Wielkiej Brytanii, Francji i Włoch w Afryce Północno-Wschodniej	287
Stosunki rosyjsko-etiopskie	291
Układy graniczne	292
Traktat londyński o podziale sfer wpływów w Etiopii	296
XXII. PODBOJE I MAGNACI	
Kierunki i przyczyny podbojów Menelika II	298
Podboje rasa Goben	300
Ras Dargie. Podbój Arsi	302
Ras Mekonnyn — gubernator Hareru	304
Fitaurari Habte Gijorgis	306
Ras Uelde Gijorgis. Podbój Keffy	307
Ras Tesemma. Zdobycze na południu i zachodzie	310
Ras Mikael z Uello	311
Cesarzowa Taitu	312
Ras Mengesza Johannys i inni przeciwnicy Menelika II	315
XXIII. UTRWALANIE CESARSKIEJ DOMINACJI. REFORMY MENELIKA II	
Dysponowanie ziemią. Polityka ludnościowa. Armia	319
Założenie Addis Abeby	323
Handel. Budowa linii kolejowej Addis Abeba — Dżibuti	324

Unowocześnianie aparatu państwowego	326
Literatura i sztuka na przełomie XIX i XX w. Wprowadzenie języka amharskiego do piśmiennictwa	328

XXIV. PANOWANIE LYDŻ IJASU

Walka o sukcesję po Meneliku	331
Proklamacja Menelika II w sprawie następcy tronu	333
Fiasko planów cesarzowej Taitu	335
Objęcie władzy przez lydż Ijasu	337
Polityka wewnętrzna i zagraniczna lydż Ijasu	340
Zamach stanu	342

XXV. CESARZOWA ZEUDITU I RAS TEFERI

Księżniczka Zeuditu	344
Ras Teferi Mekonnyn	344
Bitwa pod Segelie. Zwycięstwo możnowładztwa szeuańskiego	345
Koronacja cesarzowej Zeuditu i rasa Teferi Mekonnyna na regenta	348
Umocnianie pozycji rasa Teferi. Podróż do Europy	348
Koronacja rasa Teferi na nygusa Szeua. Walka z tendencjami odśrodkowymi	352
Sytuacja międzynarodowa Etiopii. Przyjęcie Etiopii do Ligi Narodów	353

XXVI. ETIOPIA W LATACH 1930–1934

Koronacja Hajle Syllasje I	357
Ogłoszenie konstytucji	359
Próba obalenia cesarza	361
Polityka rolna. Reformy wewnętrzne. Szkolnictwo	362
Literatura i sztuka	364
Etiopia w przededniu agresji włoskiej	366
Incydent w Uol-Uol. Problem etiopski w Lidze Narodów	368

XXVII. WOJNA WŁOSKO-ETIOPSKA 1935–1936

Mobilizacja powszechna w Etiopii	372
Front północny. Bitwy w Tembien	374
Front południowy	378
„Plan Laval'a i Hoare'a”	381
Bitwa pod Majczau	383
Zdobycie Addis Abeby	387

XXVIII. OKUPACJA WŁOSKA. RUCH OPORU I WYZWOLENIE ETIOPII

Africa Orientale Italiana	388
„Pierwszy okres wielkich walk partyzanckich”	390
Zamach na Grazianiego. Wielka masakra	398
Książę Amadeo d'Aosta i „nowa polityka” włoska	401
„Drugi okres wielkich walk partyzanckich”	403
Odzyskiwanie niepodległości	404

XXIX. DWUDZIESTOLECIE UMACNIANIA PAŃSTWA

Obecność brytyjska w Etiopii. Przyłączenie Erytrei	407
Reformy wewnętrzne	410

Siły zbrojne	416
Szkolnictwo. Stare i nowe pokolenie	419
Zryw grudniowy 1960 roku	422
Pozycja międzynarodowa Etiopii	425
Umocnienie państwa	427
Literatura i sztuka	428

XXX. NARASTANIE KONFLIKTÓW

Dążenia grup etnicznych do samodzielności	436
Dążenia studentów do zmian społecznych	438
Reformy rządu cesarskiego. Opór sił tradycyjnych	440
Impas władzy cesarskiej	444

XXXI. REWOLUCJA ETIOPISKA 1974 ROKU

„Rewolucja lutowa”	450
Rządy premiera Yndalkaczeu Mekonnyna	461
Komitet Koordynacyjny Sił Zbrojnych – Derg	468
Detronizacja Hajle Syllasje I	472

SŁOWNIK TERMINOLOGICZNY	478
BIBLIOGRAFIA	489
INDEKS NAZW OSOBOWYCH	503
INDEKS NAZW GEOGRAFICZNYCH I ETNICZNYCH	523
SPIS ILUSTRACJI	532
SPIS MAP	536
SPISY WŁADCÓW I TABLICE GENEALOGICZNE	543